

Opole, dnia 15 listopada 2013 r.

Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Opolu
ul. Świerkowa 24, 45 - 407 Opole

OPINIA PRAWNA

---

dotycząca wysokości opłacanych składek członkowskich

I. Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz. U. Nr 174, poz. 1038 ze zm.),
- ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr 174, poz. 1039 ze zm.);
- uchwała Nr 19 VI Krajowego Zjazdu Pielęgniarek i Położnych z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie wysokości składki członkowskiej oraz zasad jej podziału.

II. Określenie przedmiotu i celu opinii:

Przedmiotem niniejszej opinii prawnej jest analiza zapisów ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej oraz przepisów wydanych przez organ samorządu pielęgniarek i położnych w zakresie opłacania składek członkowskich przez pielęgniarki i położne. W szczególności, odpowiedź na pytania:

- 1.1. w jakiej wysokości członkowie samorządu pielęgniarek i położnych zatrudnieni w szkołach medycznych, w Narodowym Funduszu Zdrowia, jako specjaliści do spraw kontroli, czy jako dyspozytorzy w Centrach Powiadamiania Ratunkowego, zobowiązani są uiszczać składki członkowskie,
- 1.2. w jakiej wysokości składkę członkowską powinny płacić osoby, które jednocześnie pozostają w stosunku zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, jak również prowadzą działalność gospodarczą w formie indywidualnej bądź grupowej praktyki zawodowej.

III. Ocena prawna:

3.1.

Wysokość składek członkowskich, zgodnie z delegacją ustawową zawartą w art. 20 pkt 1 ustawy o samorządzie pielęgniarek i położnych, pozostaje w kompetencji Krajowego Zjazdu Pielęgniarek i Położnych.

Obecnie kwestia ta regulowana jest uchwałą Nr 19 VI Krajowego Zjazdu Pielęgniarek i Położnych z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie wysokości składki członkowskiej oraz zasad jej podziału, zwanej dalej „uchwałą”. Zgodnie z § 1 ww. uchwały składki członkowskie opłacają (co oznacza, że mają obowiązek opłacania) członkowie samorządu pielęgniarek i położnych, których wysokość miesięczna określona została w następujący sposób:

- 1) 1% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego **w przypadku zatrudnienia na stanowisku pielęgniarki lub położnej** na podstawie umowy o pracę albo na podstawie stosunku służbowego;
- 2) 0,5% miesięcznej emerytury, renty lub świadczenia przedemerytalnego,
- 3) 1% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia dla przedsiębiorstw bez wypłat z zysku, ogłaszanego przez Prezesa GUS za ostatni kwartał poprzedniego roku kalendarzowego w odniesieniu do osób wykonujących zawód pielęgniarki, położnej w ramach działalności gospodarczej – indywidualnej bądź grupowej praktyki zawodowej, **a także innych członków samorządu zobowiązanych do opłacania składek nie wymienionych w pkt 1-2**, w tym również pielęgniarek i położnych wykonujących zawód wyłącznie poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które nie złożyły wniosku o wykreślenie z rejestru pielęgniarek i położnych (§ 2 uchwały).

Przechodząc zatem wprost do odpowiedzi na pytanie postawione w pkt II opinii prawnej decydujące będzie ustalenie, w którym z ww. punktów (poza pkt 2- wobec sugestii, że pytanie dotyczy osób czynnych zawodowo), zastosowanie będzie miał do członków samorządu pielęgniarek i położnych zatrudnionych w szkołach medycznych, w Narodowym Funduszu Zdrowia, jako specjaliści do spraw kontroli czy jako dyspozytorzy w Centrach Powiadamiania Ratunkowego.

Rozpoczynając analizę od punktu 1 ww. uchwały, wskazać należy, iż biorąc pod uwagę literalną wykładnię pojęcia „w przypadku zatrudnienia na stanowisku pielęgniarki lub położnej”, uznać należy, iż ww. postanowienie uchwały dotyczy osób zajmujących stanowiska pielęgniarek lub położnych, w rozumieniu „funkcji” pełnionej w ramach czy to stosunku pracy, czy na podstawie stosunku służbowego. Zatrudnienie zatem powinno dotyczyć pełnienia funkcji pielęgniarki lub położnej, zgodnie z treścią stosunku pracy.

W świetle natomiast ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej członkowie samorządu to nie tylko osoby zatrudnione jako pielęgniarki i położne - na tych stanowiskach. Jest to pojęcie

---

znacznie szersze i obejmuje m.in. osoby, które nie będąc zatrudnionymi na stanowiskach pielęgniarek i położnych, wykonują czynności, które również uznać należy za wykonywanie zawodu pielęgniarki (położnej), do których zgodnie z art. 4 ust. 2 ww. ustawy zalicza się:

- 1) *nauczanie zawodu pielęgniarki lub położnej oraz wykonywanie pracy na rzecz doskonalenia zawodowego pielęgniarek lub położnych;*
- 2) *prowadzenie prac naukowo-badawczych w zakresie pielęgniarstwa;*
- 3) *kierowanie i zarządzanie zespołami pielęgniarek lub położnych;*
- 4) *zatrudnienie w podmiocie leczniczym na stanowiskach administracyjnych, na których wykonuje się czynności związane z przygotowaniem, organizowaniem lub nadzorem nad udzielaniem świadczeń opieki zdrowotnej;*
- 5) *zatrudnienie w podmiotach zobowiązanych do finansowania świadczeń opieki zdrowotnej ze środków publicznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) lub urzędach te podmioty obsługujących, w ramach którego wykonuje się czynności związane z przygotowaniem, organizowaniem lub nadzorem nad udzielaniem świadczeń opieki zdrowotnej;*
- 6) *zatrudnienie w organach administracji publicznej, których zakres działania obejmuje nadzór nad ochroną zdrowia;*
- 7) *pełnienie służby na stanowiskach służbowych w Inspektoracie Wojskowej Służby Zdrowia i innych jednostkach organizacyjnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, na których wykonuje się czynności związane z ochroną zdrowia i opieką zdrowotną;*
- 8) *pełnienie służby na stanowiskach służbowych w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej i innych stanowiskach Służby Więziennej, na których wykonuje się czynności związane z przygotowaniem, organizowaniem i nadzorem nad udzielaniem świadczeń opieki zdrowotnej przez podmiot leczniczy dla osób pozbawionych wolności;*
- 9) *zatrudnienie w domach pomocy społecznej określonych w przepisach o pomocy społecznej, z uwzględnieniem uprawnień zawodowych pielęgniarki określonych w ustawie;*
- 10) *zatrudnienie na stanowisku pielęgniarki w żłobku lub klubie dziecięcym, o których mowa w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. Nr 45, poz. 235, Nr 131, poz. 764 i Nr 171, poz. 1016);*
- 11) *sprawowanie funkcji z wyboru w organach samorządu pielęgniarek i położnych lub wykonywanie pracy na rzecz samorządu;*
- 12) *powołanie do pełnienia z wyboru funkcji związkowej poza zakładem pracy pielęgniarki, jeżeli z wyboru wynika obowiązek wykonywania tej funkcji w charakterze pracownika, albo pełnienie funkcji w zarządzie zakładowej organizacji związkowej, jeżeli z pełnieniem tej funkcji jest związane zwolnienie z obowiązku świadczenia pracy.*

Osoby te, określone wyżej, w ocenie opiniującego wskazane zostały w pkt 3 uchwały, gdzie mowa jest m.in. o innych niż wskazani w pkt 1 i 2 członkach samorządu zobowiązanych do opłacania składek, w tym również pielęgniarek i położnych wykonujących zawód wyłącznie poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które nie złożyły wniosku o wykreślenie z rejestru pielęgniarek i położnych.

Zauważyć nadto należy, iż uchwała posługuje się w tym miejscu pojęciem osób „wykonujących zawód”, zatem rozróżnia zwroty „zatrudnienia na stanowisku pielęgniarki lub położnej” (pkt 1) i „wykonywania zawodu” (pkt 3). Zatem dodatkowo wskazać należy, że gdyby Krajowy Zjazd Pielęgniarek i Położnych dążył, do objęcia osób, w szczególności o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej - które to osoby uznaje ustawa za wykonujące zawód pielęgniarki i położnej (nie będąc zatrudnionymi na

---

stanowisku pielęgniarki lub położnej), punktem 1 ww. uchwały, to brzmiałby on w następujący sposób: „1% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego w przypadku wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej na podstawie umowy o pracę albo na podstawie stosunku służbowego”.

3.2.

Odnosząc się do zapytania sformułowanego w ppkt 1.2. punktu II niniejszej opinii prawnej dotyczącego wysokości składki członkowskiej, w sytuacji zbiegu stosunku zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, oraz prowadzenia działalności gospodarczej w formie indywidualnej bądź grupowej praktyki zawodowej wskazać należy, iż kwestę tą rozstrzyga § 2 ust. 3 uchwały Nr 19 VI Krajowego Zjazdu Pielęgniarek i Położnych z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie wysokości składki członkowskiej oraz zasad jej podziału. Mianowicie, wskazuje się, iż w takim przypadku składka członkowska wynosi 1% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia dla przedsiębiorstw bez wypłat z zysku, ogłaszanego przez Prezesa GUS za ostatni kwartał poprzedniego roku kalendarzowego (obecnie 38,75 zł), chyba że składka członkowska obliczona z innego źródła (czyli ze stosunku pracy - 1% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego) byłaby wyższa.

Zatem przy występowaniu obu podstaw do płacenia składki członkowskiej właściwa będzie zawsze składka członkowska, która okaże się wyższa w danym przypadku.

IV. Wnioski opinii prawnej

Reasumując, wskazane wyżej uwagi wskazać należy, iż o ile członkowie samorządu pielęgniarek i położnych nie są zatrudnieni na stanowisku pielęgniarki czy położnej, a wykonują ten zawód w myśl ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej - wobec uznania tam szerszego rozumienia pojęcia wykonywania zawodu pielęgniarki i położnej - zastosowanie dla określenia wysokości składki członkowskiej znajdzie pkt 3 ww. uchwały. Mowa w nim bowiem, oprócz wskazanych tam wprost przypadków - także generalnie o wszystkich innych członkach samorządu zobowiązanych do opłacania składek, a nie wymienionych w pkt 1-2 uchwały. W ocenie opiniującego, wysokość składki członkowskiej wynosząca 1% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego nie dotyczy osób, które nie są wprost zatrudnione na stanowisku pielęgniarki bądź położnej.

W sytuacji zbiegu stosunku zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, oraz prowadzenia działalności gospodarczej w formie indywidualnej bądź grupowej praktyki zawodowej właściwa będzie zawsze składka członkowska, która okaże się wyższa w danym przypadku.

Aleksandra Krzemińska
RADCA PRAWNY